

N-8905

Seat No. _____

Third Year B. Com. Examination

October / November - 2017

**Advanced Cost Account : Paper - IV
(Optional)**

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 100

સૂચના : જમણી બાજુના અંક ગુણ દર્શાવે છે.

- 1 (અ) કેશવ મિલ્સ લિ. એ 2015ના વર્ષ દરમિયાન બધુ જ ઉત્પાદન 15
રૂ. 2,40,000 માં વેચ્યું હતું. કંપનીની એકમદીઠ પડતર નીચે મુજબ હતી.

વિગત	એકમ દીઠ રૂ.
પ્રત્યક્ષ માલ	40
પ્રત્યક્ષ મજૂરી	30
પ્રત્યક્ષ ખર્ચ	10
કારખાના પરોક્ષ ખર્ચ	4
સ્થિર ચલિત	6
વહીવટી પરોક્ષ ખર્ચ	10
વેચાણ-વિતરણ પરોક્ષ ખર્ચ	6
ચલિત	4
	110
નફો	10
વેચાણ કિંમત	120

2015ના વર્ષમાં કંપનીની વાર્ષિક ઉત્પાદન શક્તિના 80% લેખે 2,000 એકમોનું ઉત્પાદન અને વેચાણ કરવામાં આવ્યું હતું. જ્યારે 2016ના અંદાજો નીચે મુજબ છે.

- (1) કંપની 2016માં વાર્ષિક ઉત્પાદન શક્તિના 100% લેખે ઉત્પાદન કરશે.
(2) બધા જ સ્થિર ખર્ચમાં 10% જ્યારે બધા જ ચલિત ખર્ચમાં 20% વધારો થશે.
(3) પડતર પર નફાનો દર ગયા વર્ષની જેમ સરખો જ રહેશે.
2016ના વર્ષનું અંદાજ પડતર પત્રક તૈયાર કરો.

- (બ) ટૂંકનોંધ લખો : ટેન્ડર કિંમત 5

અથવા

- 1 (અ) પડતરના હિસાબો એટલે શું ? સમજાવો. તેના લક્ષણોની ચર્ચા કરો. 10
(બ) પડતરના હિસાબોના ફાયદા અને ગેરફાયદાઓની ચર્ચા કરો. 10

2 (અ) એક કંપનીમાં વપરાયેલ માલસામાનના વ્યવહારો નીચે મુજબ છે. 15

તારીખ	આવક		જાવક	
	જથ્થો (એકમો)	એકમદીઠ ભાવ રૂ.	તારીખ	એકમો
3-12-2015	4,000	5.00	1-1-2016	2,000
23-12-2015	500	4.00	15-2-2016	4,000
09-1-2016	6,000	6.00	3-3-2016	2,500
13-3-2016	4,500	5.00	20-3-2016	5,000

લિક્ષે અને ફીફા પદ્ધતિથી જાવક માલની કિંમત દર્શાવતું સ્ટોક પત્રક તૈયાર કરો.

(બ) સલોની કંપની લિ. ના રેકૉર્ડમાંથી વર્ષ 2015 માટે નીચેના આંકડા લેવામાં આવ્યા છે. તેના પરથી ખરીદી શોધો.

શરૂઆતનો સ્ટોક રૂ. 50,000

સરેરાશ સ્ટોક રૂ. 70,000

માલસામાન ફેરબદલી દર 4 વખત

અથવા

2 (અ) નીચેના સંજોગોમાં રોવેન પ્રીમિયમ યોજના, હેલ્સી પ્રીમિયમ યોજના અને કાર્ય વેતનપ્રથા મુજબ કારખાના પડતર શોધો. 10

(1) કલાકદીઠ વેતન દર રૂ. 50

(2) એક ડઝન નંગ બનાવવાનો આપેલ સમય (પ્રમાણિત સમય) 25 કલાક

(3) 25 ડઝન નંગ બનાવવાનો લીધેલ સમય 500 કલાક

માલસામગ્રીની કિંમત રૂ. 20,000 અને કારખાના પરોક્ષ ખર્ચ મજૂરીના 200% લેખે ઉધારવામાં આવે છે.

(બ) વિનય લિ.ના કર્મચારી વિભાગમાંથી નીચેની માહિતી મળે છે. 10

વર્ષ 2016 દરમિયાન શરૂના કામદારોની સંખ્યા..... 508

વર્ષ 2016 દરમિયાન આખરના કામદારોની સંખ્યા..... 492

રાજીનામું આપી છૂટા થયેલ કામદારોની સંખ્યા..... 08

બરતરફ થયેલા કામદારોની સંખ્યા..... ?

નવા નિમાયેલા કામદારોની સંખ્યા..... 17

સંયુક્ત પદ્ધતિથી મજૂર ફેરબદલી દર 10% હોય તો બરતરફ થયેલા કામદારોની સંખ્યા શોધો.

3 (અ) રાજ ટ્રાન્સપોર્ટ કંપનીને બસ દોડાવવા માટે 50 કિ.મી. લાંબો 15

(એક તરફ) માર્ગ આપવામાં આવ્યો છે. કંપની પાસે બે બસો છે. અન્ય વિગતો નીચે મુજબ છે.

દરેક બસની પડતર 1,14,000

દરેક બસનું અંદાજિત આયુષ્ય 10 વર્ષના અંતે ભંગાર કિંમત . 14,000

વીમો વાર્ષિક 3%

રોડ ટેક્ષ દરેક બસના વાર્ષિક 2,800

ગેરેજ ભાડું બે બસ માટે માસિક 1,800

મરામત ખર્ચ દરેક બસના વાર્ષિક 2,000

દરેક બસના ડ્રાઈવરનો પગાર માસિક 1,500
 દરેક બસના કંડક્ટરનો પગાર માસિક 900
 વહીવટી ખર્ચ બંને બસ માટે માસિક 8,800
 પેટ્રોલ અને ઓઈલ દર 100 કિલોમીટર 250
 બસ દરરોજની 4 રાઉન્ડ ટ્રીપ કરશે જેમાં દરેક ટ્રીપમાં સરેરાશ 40 પેસેન્જરોનું વહન કરશે, અને મહિનામાં સરેરાશ 25 દિવસ દોડશે. ભાડાની આવકના 50% નફો મેળવવાનું ધારીને પેસેન્જર પાસેથી એક બાજુની મુસાફરી માટે વસૂલવાનું કિલોમીટર દીઠ ભાડાની ગણતરી કરો.

(બ) સેવા પડતર એટલે શું ? પડતરની આ પદ્ધતિ ક્યાં ઉદ્યોગમાં લાગુ પાડી શકાય ? 5

અથવા

3 (અ) એક કારખાનામાં ત્રણ ઉત્પાદન વિભાગો એ, બી અને સી તથા બે સેવા વિભાગ ડી અને ઈ છે. જાન્યુઆરી 2016ના પરોક્ષ ખર્ચના આંકડા નીચે મુજબ છે તેની વિભાગો વચ્ચે ફાળવણી કરો. 10

ભાડું વેરા	રૂ. 5,000	વીજળીબત્તી	રૂ. 200
પરોક્ષ મજૂરી	રૂ. 1,500	પાવર	રૂ. 1,500
ચંત્રનો ઘસારો	રૂ. 10,000	પરચૂરણ ખર્ચ	રૂ. 10,000

તમને વધારામાં નીચેની માહિતી આપવામાં આવે છે.

વિભાગ	રોકેલ જગ્યા (ચો. ફૂટ)	વીજળીના પોઈન્ટ	ચંત્રોની કિંમત રૂ.	ચંત્રની શક્તિ હો.પા.	પ્રત્યેક મજૂરી
એ	2,000	10	60,000	60	3,000
બી	2,500	15	80,000	30	2,000
સી	3,000	20	1,00,000	50	3,000
ડી	2,000	10	5,000	10	1,500
ઈ	500	5	5,000	—	500

(બ) પરોક્ષખર્ચની ફાળવણી અને વહેંચણીની રીતો જણાવો. 10

4 (અ) એક વસ્તુ બે જુદી જુદી પ્રક્રિયામાંથી પસાર થઈ ત્યાર બાદ તૈયાર માલ 15 ખાતે લઈ જવાય છે. જાન્યુઆરી, 2016ના માસ માટે નીચેની માહિતી પ્રાપ્ત થઈ છે.

વિગત	પ્રક્રિયા - એ (રૂ.)	પ્રક્રિયા - બી (રૂ.)
દાખલ એકમો 10,000	1,00,000	—
માલસામાન	20,000	10,000
મજૂરી	4,000	8,000
ઉત્પાદન ખર્ચ	6,000	5,000
ખરેખર ઉત્પાદન એકમોમાં	9,000	8,500
સામાન્ય બગાડ દાખલ એકમોના ટકા	5%	10%
સામાન્ય બગાડની ઉપજ-દર એકમ દીઠ રૂ.	8	10

ઉપરની માહિતી પરથી પ્રક્રિયા ખાતાં અને અસામાન્ય બગાડ / વધારાના ખાતાં બનાવો.

(બ) ટૂંકનોંધ લખો : અસામાન્ય બગાડ

5

અથવા

4 (અ) ઉત્પાદનનાં ધંધામાં બે પ્રક્રિયાને લગતાં આંકડા નીચે મુજબ છે. 10

વિગત	પ્રક્રિયા - 1 (રૂ.)	પ્રક્રિયા - 2 (રૂ.)
દાખલ એકમો 5,000	25,000	—
પ્રત્યક્ષ માલ	5,000	2,500
પ્રત્યક્ષ મજૂરી	2,500	3,000
ઉત્પાદન ખર્ચ	1,000	1,000
સામાન્ય બગાડ દાખલ એકમના %	5%	10%
સામાન્ય બગાડ ઉપજ - દર 100 એકમના	8	10
ખરેખર ઉત્પાદન એકમો	4,800	4,200

પ્રક્રિયાં ખાતાં અને અસામાન્ય બગાડ ખાતાં તૈયાર કરો.

(બ) જોબ પડતર પદ્ધતિ એટલે શું ? તેની પ્રક્રિયા/વિધિ સમજાવો.

10

5 નીચેની માહિતી એક મકાનના કરાર અંગે આપવામાં આવી છે. કરાર કિંમત 20, 00,000 છે. આર્કિટેક દ્વારા પ્રમાણિત કામના 80% રોકડ કરાર આપનાર ચૂકવે છે. 20

વિગત	2013	2014	2015
માલસામાન પૂરો પાડ્યો	2,40,000	2,90,000	1,68,000
સીધી મજૂરી	2,20,000	3,10,000	2,20,000
સીધા ખર્ચ	10,000	34,000	12,000
આડકતરાં ખર્ચ	4,000	5,200	1,000
પ્લાન્ટ મોકલ્યો	28,000	—	—
અપ્રમાણિત કામ	6,000	16,000	—
સ્થળ પર માલસામાન	4,000	10,000	16,000
કરાર આપનાર પાસેથી રોકડ મળી	3,76,000	8,24,000	બાકીની રકમ

વર્ષ 2013, 2014 અને 2015ના અંતે પ્લાન્ટની કિંમત અનુક્રમે રૂ. 22,400, રૂ. 14,000 અને રૂ. 6,000 હતી.

રોકડના 2/3 ધોરણે નફો નફાનુકસાન ખાતે લઈ જઈ ત્રણેય વર્ષના કરાર તૈયાર કરો.

અથવા

5 (અ) પડતર ઓડિટના આવશ્યક તત્ત્વો જણાવો. પડતર ઓડિટ, નાણાકીય ઓડિટથી કઈ રીતે જુદું પડે છે ? 10

(બ) પડતરનાં હિસાબો અને નાણાકીય હિસાબોનાં નફામાં તફાવતનાં કારણો જણાવો. 10

ENGLISH VERSION

Instruction : Figures on right side indicate the marks.

- 1 (A) Keshav mills ltd. had sold its all production by Rs. 2,40,000 during the year 2015. Cost per unit of the company was as follows: 15

Particular	Amount per unit
Material Expense	40
Wages	30
Direct expense	10
Factory overhead expense : Fixed	4
Variable	6
Office overhead expense : Fixed	10
Selling overhead expense : Fixed	6
Variable	4
	110
+ Profit	10
= Sales price	120

The production during 2015 was 2,000 units as 80% of annual production capacity of the company. While the estimate for the year 2016 is as follows

- (1) The company will be Produce 100% of annual production capacity during the year 2016.
- (2) All the fixed expenses 10% while all variable expenses will be increase by 20%.
- (3) The rate profit on cost will be same as previous yours. Prepare estimated cost sheet.

- (B) Write short note On: Tender price 5

OR

- 1 (A) What is cost accounting system? Explain and discuss its characteristics. 10

- (B) Discusses the merits and demerits of cost accounting system. 10

- 2 (A) The transactions of material used in a company are as follows : 15

Date	Receipt		Isses	
	Qty. units	Price Rs. per unit	Date	qty. units
3-12-2015	4,000	5.00	1-1-2016	2,000
23-12-2015	500	4.00	15-2-2016	4,000
9-1-2016	6000	6.00	3-3-2016	2,500
13-3-2016	4500	5.00	20-3-2016	5,000

Prepare store ledger account showing material issue prices using LIFO and FIFO method.

- (B) The following figures are taken from the records of Saloni company ltd. for the year 2015. Find out purchase. 5
 Opening stock Rs. 50,000
 Average stock Rs. 70,000
 Material turnover ratio 4 times

OR

- 2 (A) Find out factory cost as per Rowan premium scheme, Halsey premium scheme and piece rate system using following information. 10

- (1) Wages rate Rs. 50 per hour
 (2) Time allowed (standard time) for making one dozen nos. 25 hours
 (3) Time taken for making 25 dozen - 500 hours
 Cost of material Rs. 20,000 and factory overhead expenses are charged by 200% of wages.

- (B) The following information is received from personnel dept. of Vinay ltd. 10

No. of workers as on beginning of 508
 No. of workers as on end of 2016 492
 No. of workers resigned during the year 08
 No. of workers discharged during the year ?
 No. of workers replacement during the year 17
 Find out No. of workers discharged during the year if worker turnover rate is 10% as per Flux method.

- 3 (A) Raj transport co. has been given a 40 km long route (one side) to run a bus. The company has two buses. Other details are as follows. 15

Cost of each bus 1,14,000
 Scrape value after Estimated life of bus-10 years... 14,000
 Insurance yearly 3%
 Road tax of each bus yearly 2,800
 Garage rent for two buses monthly 1,800
 repairs of each bus yearly 2,000
 The driver's salary of each bus monthly 1,500
 The conductor's salary of each bus monthly 900
 Administration expense for two buses monthly 8,800
 Petrol and oil -per 100 km. 250
 The bus will make 4 round trip carrying on the average 40 passengers on each trip and runs on an average 25 days in a month. Assuming 50% profit on takings (net rent income), calculate: The bus force to be charged per KM for one side from each passenger

- (B) What is 'operating cost'? Show in which industries it can be applied? 5

OR

- 3 (A) A factory has three production departments A, B and C while two service departments D and E. the figures of overhead expenses for the month January 2016 as follows, allocate among the departments 10

Rent taxes	Rs. 5,000	Electricity	Rs. 200
Indirect wages	Rs. 1,500	Power	RS. 1,500
Depreciation on machinery	Rs. 10,000	Miscellaneous expense	Rs 10,000

You are given additional information as under.

Departments	Land occupied Sq. feet	Point of light	Cost of machine Rs.	Power H. P.	Direct wages
A	2,000	10	60,000	60	3,000
B	2,500	15	80,000	30	2,000
C	3,000	20	1,00,000	50	3,000
D	2,000	10	5,000	10	1,500
E	500	5	5,000	—	500

- (B) Explain the various methods of Absorption and Allocation if overhead expense. 10
- 4 (A) The product passes through two different processes and thereafter it is transferred to finished stock account. The following information is available for the month of January 2016. 15

Particular	Process – A Rs.	Process – B Rs.
Units introduced 10,000 units	1,00,000	—
Material	20,000	10,000
Wages	4,000	8,000
Manufacturing expenses	6,000	5,000
Outputs (in units)	9,000	8,500
Normal wastage (of units)	5%	10%
Value of Normal wastage (per 100 units in Rs.)	8	10

Prepare process Accounts and abnormal wastage Account

- (B) Write short note on: Abnormal loss 5

OR

- 4 (A) The figures relates to two job of productive business are as follows 10

Particular	Process – 1 Rs.	Process – 2 Rs.
Units Introduced 5000 units	25,000	—
Direct material	5,000	2,500
Direct wages	2,500	3,000
Manufacturing expense	1,000	1,000
Normal wastage % of Units Introduced	5%	10%
Sale of normal wastage per 100 units	8	10
Actual Production in units	4,800	4,200

Prepare the process Accounts and abnormal wastage account.

- (B) What is job costing method? Explain its procedure. 10

- 5 The following information is given relates to contract of a building. The contract price is Rs. 20, 00,000. Contractee pays 80% of certified work by architect in cash. 20

Particular	2013	2014	2015
Material issued	2,40,000	2,90,000	1,68,000
Direct wages	2,20,000	3,10,000	2,20,000
Direct expenses	10,000	34,000	12,000
Indirect expenses	4,000	5,200	1,000
Plant issued	28,000	—	—
Uncertified work	6,000	16,000	—
Material on site	4,000	10,000	16,000
Cash received from contractee	3,76,000	8,24,000	Balance

The value of plant on end of the year 2013, 2014 and 2015 were Rs. 22,400, Rs. 14,000 and Rs. 6,000 respectively. Prepare contract account for three year transferring 2/3 profit of cash to profit and loss account.

OR

- 5 (A) State the essential features of cost audit. In what respect is cost audit different from financial audit? 10
- (B) Discuss the causes of difference between costing profits and financial profits. 10